

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁR

Előfizetési árak:
 Hónaposan ..... 10 k.
 Félévesen ..... 50 k.
 Évesen ..... 100 k.
 Postán szállítva ..... 20 k.
 Egy évi előfizetés ..... 1000 k.
 Egy évi előfizetés ..... 24 k.
 Egy évi előfizetés ..... 100 k.
 Egy évi előfizetés ..... 100 k.
 Egy évi előfizetés ..... 100 k.

Megjelenik minden nap, a hűvös és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Salföldi Dezső-u. 8.
 A szerkesztőség kéziratok vissza-
 adására vagy megőrzésére nem
 vállalkozik.
 Előfizetési és hirdetéses a kiadó
 hivatalhoz intézendők.

LXIII. évfolyam 55. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1917 március 8.

Torpedóüldözők

az amerikai kereskedelmi hajókon.

Viharos ülés a washingtoni szenatuban. Obstruál az ellenzék.

Budapest, március 7. (Saját tudósítónktól.) A Petit Parisien Washingtonból jelenti:

A szenatus azon az ülésén, amely Wilson javaslatát tárgyalta szenvedélyes jelenetek játszódtak le.

Amikor Stone, az ellenzék vezére befejezte 5 órás beszédét, a párt hívei egymásután sőt kértek a vitában. Egy órakeres után Hilsak szenátor hiába kísérelte meg a vita berekesztését. Egy óra után Hatven szenátor szavazást kért, azonban Owen szenátor folytatta obstrukciós beszédét.

Ekkor ismét örült zaj keletkezett, sőt majdnem hexviadal támadt a kisebbség tagjai között. Rettenetes izgalom keletkezett, miközben Stone szenátor leleplezi az amerikai tengerészeti hatóságnak a német buvárhajók ellen tervbe vett rendszabályait. Ezen intézkedések abban állanak, hogy a kereskedelmi hajók kis torpedóüldöző naszádokat visznek fedélzetükön, amelyeket, a veszélyes zónához érve, vízre bocsátanak, hogy a buvárhajókat megtámadják.

Washingtonban nem tudják, hogy az ellenzék milyen eszközökhöz fog nyulni, hogy eme tervbe vett rendszabályokkal szemben állást foglaljon.

Az olaszok panaszkodnak buvárhajóink miatt.

Budapest, március 7. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: A «Rotazione» olasz katonai szaklap panaszkodik a veszélyesség miatt, amelyeket Olaszország az osztrák-magyar buvárhajók miatt szenved és kéri, hogy ezen kalózekat, akik minden oldalról körülveszik Oloszországot és olyan eredményeket érnek el, amelyeket elmondani sem szabad, minden áron elpusztítsák, mert ebben a dologban a kimélet gyakorlása egyenesen örültség.

A felfegyverzett angol gőzös visszatér Angliába.

Budapest, március 7. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: A „Princess M-litta” felfegyverzett angol gőzös elindult Anglia felé.

15 ellenséges repülő pusztulása.

Dyugati harctér.

A Scard mentén az Anorétól és a Som-métől két oldalt a Champagneban és a Mass keleti partján tegnap élénk volt a tűzérési tevékenység.

A felderítő csapatoknak is több össze-ütkezés volt az árkot tartó csapatokkal. Este a franciák megtámadták Verdun észak-keleti arcvonalán a Caurrieres erdő mel-lett levő új állásainkat. Tüzelésünkkel visszavertük őket. A derült időjárás kedvezett a repülőknél, feladataik teljesítésében szá-mos légi harcban tizenöt ellenséges repülő-gépet lőttünk le. Mi az ellenség beha-tása folytán csupán 1 repülőgépet vesztet-tünk el.

Enyhébb az időjárás, élénkebb tüzelés.

Keleti harctér.

A Keleti tenger és a Fekete-tenger kö-zött a hideg enyhültével egyes szakaszon a tüzelés megélénkült. A gyalogsági tevékeny-ség még csekély volt.

Macedóniai front.

A Vardar és a Doiran tó között a Struma iszályon őrséink visszaverték az an-gol századok előretöréseit.

Ludendorff, első főszállásmeister.

A Müwe zeákmányolt hajó-jának sorsa.

Budapest, március 7. (Saját tudósítónk-tól.) Rotterdamból távirják: A Reuter üg-yökség jelenti Washingtonból: A Washing-toni törvényszék azon határozatát, amely szerint a Müwe által zeákmányolt „Atam” megsértette az amerikai semleges hatalma-kat, a legfelső bíróság is megerősítette, on-ak felváltva a hajó visszajár és angoloknak.

Első nagyváradai lóhús-vendéglő márc. 11-én megnyílik! (Bethlen-u. 13.)

Villás-reggeli.

1 adag húsleves ..... -30
 1 " hideghús mártással 1:20
 1 " töltöttkáposzta feltéttel 1:20
 1 nagy gulyás 1-

1 kis gulyás ..... -60
 1 nagy perkolált 1:20
 1 kis " ..... -80
 1 rostélyos 1:40

Ebéd. Vacsora.

Ételnemük házhozvitelre is kaphatók! Kenyérjegyre kenyér kapható.

Tisztelettel: **Szabó Emil és Stolcz Henrik.**

A lakbérleti bizottság első tárgyalása.

A nemrég kiadott kormányrendelet a lakás felmondások ügyében a járásbíróval szemben alakitott bizottságra ruházta az ítélkezési jogot.

A nagyváradi városi bir. járásbíróval szemben megalakított bizottság tegnap délelőtt tartotta első tárgyalását.

A bizottság elnöke Bajor Antal vezető járásbíró volt, a bizottság tagjai: a bérbeadók részéről Weisslovich Emil, a Parkasszáló tulajdonosa, a bérlet részéről: Marton Manó hírlapíró, jegyző volt: dr. Földp Miklós.

Bajor Antal járásbíró a következő beszéddel nyitotta meg a tárgyalást:

— Mielőtt az új intézmény alapján hozzáfognánk feladatunk teljesítéséhez, rövid néhány szót kívánok intézni a bíróságban helyifoglalt bizottsági tagokhoz, mint a felekhez. A bizottsági tag urakat tisztelttel üdvözlöm és kérem, hogy fontos teendőjükből, a mi nekünk hivatásunk, ügyszeretet, ügybizalmat és türelmet tanúsítsanak, hogy a mostani nehéz, rendkívül körülmények közt elérjék azt, ami a jogkereső közönségben megnyugvást kelt. Mindnyájan tudjuk, hogy a rendkívül viszonyok közt a megélhetés aggasztóvá vált különösen azokra nézve, akiknek jövedelme a háborús viszonyok alatt nem emelkedett, s akik a kárt, a költséget ma sokkal hatványozottabban érzik. Azért sokkal nagyobb a bizottság felelőssége, mert határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs. Embari gyarlóság, hogy minden ember saját dolga iránt elfogult: akit felelősségre vonnak, enyhébben fogja fel helyzetét, aki sértve van, túlárazkenységénél fogva, erőteljebben lát. A harmadik a független, élettapasztalattal rendelkező bíró tudja a középútiakat eltalálni, a vitás kérdést helyesen megítélni. Azért biztatók a kérdések eldöntését bizottságra, melynek tagjai a polgárság előkelő tagjai közül valók, akik ismerik az életet, az élet körülményeit. Kérem az ügyfeleket, hogy amikor a bizottság határozatát meghallják, legyenek abban a tudatban, hogy a lakbérbizottság tagjai függetlenül, körültekintően, szívvel járnak el a teljesen érdektelenül; fogadják a határozatokat megnyugvással. Megnyitom a tárgyalást.

Az elnök beszédére az ügyvédi kar nevében dr. Kacsán Kálmán válaszolt s üdvözölte a bizottságot.

Az első ügy.

Dr. Kacsán Kálmán ügyvéd terjesztette elő ezután Szabó Miklós bérbeadó panaszát Uri utca 41. sz. házában lakó Farkas Károly és neje ellen, kérve, hogy a bérletnek május 1-re felmondhasson. Szabó Miklós 7 pontban sorolta fel a felmondás okait, ezek között szerepelt az is, hogy a lakók éjjel nyitva hagyják a kaput, a kormot a vízvezetési kábel szórta el, bepótolászat a lakást, ésszerűsíthetetlen volt a lakókkal, becsületsértést követett el a házigazda ott lakó leányával, Bacsonyi Gyulánéval szemben. Tanura hivatkozott.

Dr. Sasghalmi Sándor, a bérlet képviselője tagadta a felhozott okokat. Előadta, hogy tényleg rossz viszonyban van a házigazda leányával, mióta tanuként szerepelt egy becsületsértési perben, melyben Bacsonyiné 300 koronára ítélték. Akkor megfenyegette Bacsonyiné: Drága lesz még ez az élet! Azóta többször sérttegettek ő és a házigazda s ma 5 becsületsértési pere van ellenük folyamatban. Tanura hivatkozott, hogy egyik lakótársával sem volt baja, csak Bacsonyinéval.

A bizottság elrendelte a bizonyítást s mindkét fél tanult ki fogja hallgatni.

Felmondás a házbavonultnak.

A második ügy Bodó Sándorné panaszra volt, akinak Tanaszgy György felmondott a házára, hogy férje házbavonult.

Dr. Papp Károly a panaszos képviselőben kérte a felmondás hatálytalanságát, mert Bodó Sándor, a bérlet házbavonult s a feleségével szemben a felmondás hatálytalan. A házigazdának nincs szüksége a lakásra, mert 4 háza van. A bérletnek építési eszközei vannak elraktározva bérlemény területén, amiknek a bérlet felesége nem tud helyet találni, s nem képes elszállítani.

Dr. Fried János, a bérbeadó jogi képviselője szerint a felmondást Bodóné elfogadta. Kéri a panasz elutasítását. A panaszolt megvásárolta a Kereskedelmi és Forgalmi Banktól a Vitéz-utca 18. sz. házat azaz a feltétellel, hogy a Bodó féle lakást megkaphassa. Előbb a bank megbízottja, azután Tanaszgy mondott fel és a felmondást tudomásul vette a bérlet.

Megállapította a bizottság, hogy a felmondás a lakbér szabályzat ellenére, tanuk nélküli történt.

A bizottság a következő végzést hozta:

— A lakbérleti bizottság úgy a Kereskedelmi és Forgalmi Bank mint az új tulajdonos Tanaszgy György által tett lakás felmondást érvénytelennek mondja ki és ki mondja, hogy jelen esetben a felmondás nem jogszerű módra történt. Azért, mert a hástulajdonos, mint jogutódja a jelenlegi felmondó fél vitatott felmondása még a 8138-1917. I. m. sz. rendelet hatálybalépte előtt történt, annak érvényességére a lakbér szabályzat 34. § a irányadó, vagyis a felmondás két tanu jelenlétében eszközölt. A felmondás nem e módon történt. Tekintettel a 2807-915. számú moratorium feloldó rendelet 2. és 5. pontjaira mely szerint a katonai szolgálatot teljesítő Bodó Sándorral szemben a lakás nem is mondható fel s hogy a felmondás elfogadására Bodónének megbízása lett volna nem is állítottott, a bizottság a bizonyítást mellőzte.

Ezután tárgyalta a bizottság özv. Varga Andrásné panaszát, aki felmondott a Kozzevári-utca 50. sz. házában lakó Kosma Dávidnének, mert a lakótársát szidalmazta. Bérlet tagadta. A bizottság elrendelte a bizonyítást.

Összeomlanak az olasz támadások.

Olasz harctér. Budapest, március 7. (Hivatalos.) A tiroli arcvonal több szakaszán lefolyt ütközetek ránk nézve kedvező eredményel végződtek. Egy ellenséges osztagot, amely a Maso patak torkolatánál lévő állásaink ellen előrenyomult, elűztük. Az olaszoknak 2 éjszakai támadása Tosca dellai állásaink ellen csapataink szívós ellenállásán megheiusult. Az ellenségnek egy támadási kísérlete a Monta Sies ellen már záró tüzünkben összeomlott.

Az ott véghezvitt robbantás, amely állásaink ellen irányult, csak az olasz állásokat rongálta meg.

Keleti és délkeleti harctér. A helyzet változatlan. *Höfer.*

Kína szakítása Németországgal (?)

Budapest, március 7. (Saját tudósítónktól.) Londonból a Reuter-ügynökség jelenti: A szövetséges hatalmak kritikusan ítélnek a kínai helyzetet. Jegyzékről ugyan, amelyet a szövetségesek intéztek volna Kínához, nem tudnak, de Kína pénzügyi támogatása végett a tanácskozásokat folytatják.

Kína valamennyi vezetőfőfia a Németországgal való szakítás mellett foglal állást.

Több mint 40.000 tonnás hajóelsüllyesztések a Földközi-tengeren.

Budapest, március 7. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a Wolff-ügynökség jelentése: A Földközi-tengeren 8 gőzöst és 7 vitorlást süllyesztettünk el összesen több mint 40.000 tonna tartalommal; köztük február 19-én egy színig megrakott 18.000 tonnás szállítógőzöst, 20 ikán a 2460 tonnás „Doravore“ norvég gőzöst, 22 ikán 4 olasz vitorláhajót, amelyek szénnel és élelmiszerekkel megrakva Olaszországba tartottak, 24-én Krétától délre egy 15 cm-es löveggel felfegyverzett halászgőzös által kísért mintegy 8000 tonnás szállítógőzöst és a 2918 tonnás „Miculiu“ görög gőzöst, február 26-án az 5858 tonnás „Clan Frarquhar“ felfegyverzett gőzöst és 27-én a 4061 tonnás „Bodmore“ felfegyverzett angol gőzöst. Egy kapitányt és 2 gépészt elfogtunk.

A tengerészeti vezérkar főnöke. (Min. eln. sajtóosztály.)

Wilson és a felhatalmazás kiterjesztése.

Budapest, március 7. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelenti a Reuter-ügynökség:

Lodge szenátor ismét beakarta terjeszteni a fegyveres semlegeségről szóló törvényjavaslatát, azonban az elnök kijelentette, hogy az ülészek befejezést nyert.

Több szenátor javaslatot tett a házzabály módosításra. Wilson megkérdezte a jogi tanácsadókat, hogy a felhatalmazás kiterjed-e a kereskedelmi hajók felfegyverzésére, azonkívül Lansing államtitkárral és Darriels tengerészeti államtitkárral is tanácskozást folytatott.

Menkesné és Nuszbaumné bűnpártolási bűnyügye.

Vádak a kirendeltség ellen.

Szadagoráki jött Nagyváradra Menkes Lipót és bir. élelmezési raktárfőnök, a kinek révén a most lefolyt hadseregszállítási és vesztegetési perek jórésztében találkoztunk. Mi is, a *Tiszántúl*, egyszer.

Emlékesnek rá olvasóink, hogy harmadéva a *Tiszántúl* cikksorozatát írt a meggyezés ellen, amelyet a város és a malmok kötni szándékoztak. A cikkek sokalták a 240 filléres örlési díjat, az elporlási és kopási számlákat s akkor az a hatása volt ellenzéstünknek, hogy a malmok a meggyezéstől vissza akarták lépni s erőteljesen és sértett érzékenységet emlegettek s tagadták a cikk adatait.

A cikkirő akkor a tsgadások folyán, bizonyítékokat keresett s így felkereste Menkes Lipót raktári főosztást. Elmondta neki, hogy mi az akciónk célja, t. i. a város javára előnyös feltételek kiszélesítése, s figyelmeztette egy cikkre, amely őt jelöli meg az akció sugalmazójaként. Kérte Menkeset, mondja meg, nem drága-e a 240 filléres örlési díj.

— Nem drága, felelte Menkes, egész jó és megfelelő ár.

— És a katonaság örlési díja mennyi? úgy tudom, hogy 170 fillér.

— Azt nem mondhatom meg, mondta Menkes.

— Főtiszt ur, mondta munkatársunk, ön katona, nem hazudhatik, megbízható ember s nem vezet félre minket. Elfogadható-e a malmok ajánlata, nem-e hátrányos a városra s a közre?

— Ő nem, egész jó szerződés ez, választott megnyugtatóan Menkes.

Adat, felvilágosítás híján a e nyilatkozat alapján az akció bebiztosított. Az események minket igazoltak, s nem Menkeset, akinek tanácsa összefüggésben állott a malmokkal való viszonyához.

A beszélgetés magyarul folyt le, s tegnap ugyanez a Menkes Lipót kijelentette a törvényezék előtt, hogy nem beszél magyarul. Uglátszik, azóta elfelejtette a magyar nyelvet. Csekélység, tíz—tizenöt év óta él Nagyváradon, a Katonavárosban, hát nem lehet elfelejteni a magyart s a szép galiciai lengyel zsidó nyelv kedvéért. És azra az Ágoston Péterre még haragusanak, mikor magyarosításukat kívánja.

A tárgyalásnak sok figyelemreméltó momentumából egy hullám különösen magasra oszpott.

A vad meggyezésgodási vágy a tisztesség korlátait ledöntötte s mikor a bíróság a morális felelősség kemény követelményét érvényesítette a kártevők ellen, hajszát indítottak a független bíróság, majd a bíróság védelmére kelt a keresztény és független sajtó, a prostitúált ujságitás segítségével a keresztény broszúletes sajtó bemecskölésére szövetkeztek a felforgató elemek. A szervezett hadjárat aztán kiterjedt azokra, akik a vizsgálatot végezték a hadseregszállítási ügyekben s felhasználva egyes, terhelő

ítéleteket, általánosították az összes ügyekre és ezekben eljáró hivatalos közegekre. A tegnapi tárgyaláson e jól előkészített hangulat jelentkezett a vádlottak vallomásaiban, vádjaiban, s Menkes Lipót abbéli bizakodásában, hogy őt fel fogják menteni (mint felmentették Prihkei kaptányt). Mi egyelőre nézán figyeljük e nagy erőfeszítést, amely fejetetejére akarja állítani a polgári erkölcsöket s Fényes Samu fejenefilozófiáját akarja uralomra juttatni, de már most kénytelenek vagyunk *Tisza István* miniszterelnök nyílt figyelmeztetését ajánlani s ez így hangzik:

— Munkapárti ügyvéd lehetőleg kerülje a hadseregszállítási ügyekben való eljárását és képviseletét.

Azról a retorzióról, amely háború után s talán a háború alatt a nemzeti kártevőknek a zerekenmondására vállalkozókat érne fogja és elsöpri, most csak ennyit mondunk: mindent jól látunk és semmit nem felejtünk el. A keresztrefeszített igazságot pedig nem hagyjuk el.

A vád.

Szöllősy Gyula tanácselnök vezetésével működő tanács (Fábry Gusztáv és Peres Ferenc bírák, Mezey Ács jegyző, ügyész Farkas István) előtt tegnap Menkes Lipótné Kemény Ilona és Nuszbaum Gyuláné Buchsbaum Nelli állottak. Az előbbinek férje főtitkár, 14 éves fia van, kintelen előéletű, vagyona van, az utóbbinak férje fekereskedő, 3 gyermeke van, 100 000 koronára tehető vagyona van. Tanúként Nuszbaum Gyula főhadnagyot és Menkes Lipót főtitkárát idézték be Menkesné Lengyel Zsigmond dr., Nuszbaumné Medvigy Gabori dr. ügyvéd képviselik.

A vádirat ellen kifogásokat adtak be a vádlottak s a védtanács határozatát felolvastatta az elnök. Vádlottak a megvesztegetéssel terhelt Menkes Lipót tettesével a büntető elkövetés előtt meggyeztek volna s hogy meguknak és férjének vagyoni hasznót szerezzenek, közreműködtek, tudva Menkes Lipótnak pénzszerezési módját. Menkesné a neki átadott 2000 korona konyhapénzt háztartási célokra felhasználta s ebből Nuszbaumnének 600 koronát átadott megőrzés végett, Nuszbaumné pedig a Magyar Bank és Kereskedelmi R. T. nál betétként elhelyezett 20 386 korona 12 fillérről szóló betéti könyvet kezelté.

— Bűnösnek érzi magát?

Menkes Lipótné vádjai.

Menkesné: Nem. Semmit sem tudtam férjem pénzügyeiről, nem volt otthon, csak éjjel, ideges volt, nem tárgyaltunk ezekről a dolgokról. Nem hallottam, hogy a szállítók pénzt adtak volna neki.

— Őszinte ez a nyilatkozat?

— Igen. Vízet kérek.

Elnök: Mózes, hozzon vizet.

Mózes: Már hoztam. (Vízért megy.)

Menkesné (mozakad, kétségbeesetten néz hátra. Vigye Mózes hozza a vizet.)

— Az Ullmann tárgyaláson őnt kihallgatták?

— Igen, akkor kaptam ezeket a hisztérikus göröcsöket. Nem tudom, mit vallottam akkor, férjem felakasztásával fenyegetőztek, Bialoszkurszky azt mondta, hogy tőlem függ

minder, ha vallok, 3 hónappal meg szabadulhatok. Le akart bűnteni a pincébe, rám kiáltott, aljas módon. Éjjel 1 órakor mondták, most már mehet hazra, beteg ró, s én kimentem, kezem nem volt, én sose jártam éjjel egyedül. Beteg voltam: bronchitiss, vesebaj, szívbj és vérhányás gyötört. Egy ur, uniformában, rám kiáltott, beszéljen, mert leköldetem a pincébe. Az Ullmann-ügyben faggattak, magamon kívül voltam, aláírtam volna, hogy az anyámat meggyilkoltam, nem voltam magamról. Férjem sose mondta, hogy ajánlottak neki pénzt. Mondta, hogy fogsdott el pénzt, valamennyit, de kitől és mennyit, nem mondta.

— Említette, hogy Ullmann Sándor és Kepes ott jártak nála s pénzt hoztak neki?

— Igen, heritéket adtak át nekem a konyhában, én ezt átadtam férjemnek.

— Egy vagy két ezres volt benne?

— Nem néstem meg. Nuszbaumnével közösen kértem 1000 koronát. Mikor Temesvárról eljöttem kihallgatás céljából, akkor hoztam 600 koronát s átadtam Nuszbaumnének. Ez az 1000 koronából való.

— Háromféle vallomása van itt: kölcsönkérte, kapta, férje pénzéből való. Melyik igaz?

— A mostani vallomásom igaz. Nuszbaumnével a férje révén ismerkedtem, szüleimnek segítségére volt Volhyniában, shova az orosz betörés után menekültek. Nuszbaumné megkértem, őrizze a pénzemem.

— Férjem 20 386 korona 12 fillért helyezett el a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankba. Azt mondta, kimegy a frontra, biztos ezt a kis pénzt. Más nem tárgyaltunk. Letéti jegyet nem láttam.

— Mennyi volt a férje fizetése?

— 250 korona havonta s lakbér 1200 korona.

— A háztartás mennyibe került? 5000 koronába?

— Szó sincs róla.

Felolvassák vallomását, amit a nyomozat során tett. Férje pénzt kapott: Kepes Samueltól, ilj. Moskovits Mórtól 5—600 koronát, Schönfeld Lajostól, Weinberger Lajostól circa 1000 koronát. Mondott más neveket is, de nem jegyezte meg. A kihallgatás Walzer Lénárt, Czövek és Német Lipót jelenlétében történt. Durván bánáltak vele.

Nuszbaumné vádjai.

Nuszbaum Gyuláné kijelenti, hogy 600 koronát elvett Menkesnével. A 20 000 koronát férje betette a pesti bankba s mondta, hogy ez idegen pénz, ha velem baj történik, ez nem a mienk. A bank értesített a kamatokról. Este 8 órakor jöttek a pesti detektívek, megkínóztak, sértetgettek, kibájták rám. Azt mondták, az uramat vasbaverve hozzák baza.

— Egy mi esszonyra?

— Gazembernek, gazasszonynak neveztek, segítettem Menkesnek, ennek a hiénának, azt mondták. Márianosztrára visznek, sose látom a kis lányomat. (Sir.) Bialoszkurszky trágár dolgokat mondott, Czövek megfogta a ruhámat s ráta. Én kibájtam: Ne kibájljon rám, én ugyse tudok jobban megijedni, mint most vagyok.

— Súlyos vádak ezek közhivatalnoktal szemben.

— Bejött Cuzcor Vilmos dr. hadbíró, kérdezte, hogy keveredtem be a dolgokba. Aztán nevetett és elengedett.

Felolvassák a vizsgálat során tett vallomását, ahol beismerie, hogy férje nagyobb összeget kapott Menkesétől, aki a szállítóktól kapta.

Menkes Lipót

tolmácsot kár, Cserbu Jánost alkalmazták. Menkes 41 éves szadagorai születésű, élelmezési főosztályi Vallomást akar tenni. A meggyezés idején árukat szerzett be az élelmezési raktár részére, szerződéseket kötött.

A 20.000 koronát azért helyeszt el a pesti bankban, mert az itteni bankok nem adják ki a betéteket a 6-át skaria, hogy a pénz készen legyen. A pénzt a szállítóktól kapta, részben készbe, részben az szatara vagy a dekli alá tették. Semmiféle kötelezettségét nem kívánták. A szállítók sose ígérték pénzt. Sokszor nem is tudtam ki tette le a pénzt. Ma csak Perleszre, Weiss Kálmánra, Kepes Samurra, ifj. Moskovits Móra emlékszem.

— Ullmannra is?
— Nem merem állítani kitél kaptam, a kihallgatási jegyzőkönyvből hamondott adatok nem bizonyulnak valóknak. A pénzt íróasztalom fiókjában tartottam, feleségemnek említtét tettem, hogy kaptam pénzt a szállítóktól, de hogy kitél, azt nem mondtam. Feleségemnek sose adtam abból a pénzből, ha nem tudtam megélni, autót vettem, házat építtettem, de feleségem sose tudott róla, miből ered a pénz. Jövedelmem 250 korona havi fizetés s 1250 korona lakbér volt, abból kellett élni, meg a hásem 6000 korona jövedelméből, amely netto 1000 koronát tett. Készkedtünk, a kölcsönkamatok és törlesztésnél zavarok voltak.

— Tudta Nuszbaum, miéért pénzt adott át neki?

— Nem.
— Mi lett volna a pénzzel, ha Nuszbaum elesik? Hihetetlen ez az eset.

— Nuszbaum megnyugtatótt, mikor a harctérre ment, hogy ha nem jönne vissza, intézkedett, hogy visszakérüljön hozzám a pénz. Hogy mi volt ez az intézkedés, nem közölte velem s én nem is kutattam. Bistov vagyok, hogy Nuszbaum nem közölte ezt senkivel.

— Hajlandó esküt tenni?
— Készen, hogy vádiratomat megkaptam a abból látom, hogy a vádakat kellően meg kell világítani s a félreértéseket elozlatni. Én csak a hadügyminisztérium vagy a hadbiztonság megbízásából jártam el s erre rendeletim voltak. Ártatlan vagyok s fel fograk menteni.

— Előző megállapítja, hogy az ifj. Moskovits Mór elleni bűnügyben felvett jegyzőkönyvet tartotta taun elő.

— Menkes Lipót: Bialoszkovszky hallgatottki, hozzatott egy szobába, ott megdolgozott. Azt mondta, ő tulajdonalommal van felruhásva, a táborsernagytól s a minisztertől, s addig beszélt, míg mindent aláírtam, amit Bialoszkovszky dikált. Ez a vallomásom nem felel meg a valóságnak. Senki se tudta, hogy zavarokkal küzdök, a spekulációm minidig ki segítették. Néha nem volt pénzem, néha 52000 korona volt nálam, amit kölcsönként kaptam az Agrár takarékpénztártól.

— Ullmannról és Kepesről mennyit kapott?

— A tárgyaláson előadtam, nem emlékszem rá, most már. Egy levelet adott át feleségem, kinyitottam s láttam, hivatalos irat, zsebre dugtam.

— Kepes azt mondja, hogy pénz volt a borítékban?

— Ez nem felel meg a valóságnak. Nem láttam.

— Fábry Guastáv bíró, Farkas István ügyész és védő kérdései után elbocsátják taunt, nem kívánják megesketését. Március 12-én az ifj. Moskovits Mór elleni ügyben meg kell jelenni.

— Előző: Menkes Lipót ellen a temesvári sa. sa kir. hadosztálybírósnál eljárás van folyamatban s ott van a 20.000 korona latékban.

— Farkas István ügyész: Kéri Nuszbaum Gyula kihallgatását s mivel ez katona, (Sigmund Laudis-a van) a hadállapot megszűntéig az eljárás megszüntetését.

— Védők ellenük ezt Megvity Gábor dr. védő hivatkozik a torturára, amiken a két védőtlen keresetl ment, polgárok, sokan, olyan bánásmódban részesültek, emilyent ellenségeinknek se kívánunk. Bírói ítélet van ezekben. Ítéletet kér.

A törvényesség a tárgyalást eluapolja. Nuszbaumné az elnök kérdésére kijelenti, hogy férje itthon van, de beleg s egy tuda-pesti kórházba megy.

Népfelkelők bemutatató szemléje.

As 1915 évi II. tc. alapján és a m. kir. honvédelmi miniszter ut 1800—eln. 18. 1917 számú körrendelete folytán közhírré tesszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyváradi és idegen illetőségű:

1872. évtől 1891. évig bezárólag született népfelkelésre kötelezettek bemutatató szemléje Nagyváradon 1917. évi március hó 12, 13, 14, 15, 16, 17 és 19 napján a következő sorrendben fog megtartatni.

1917. évi március 12-én hétfőn a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradi illetőségű 1891, 1890, 1889, 1888, 1887, 1886, 1885, 1884 és 1883 évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1917. évi március 13-án, kedden a Nagyváradon tartózkodó és nagyváradi illetőségű 1882., 1881., 1880., 1879., 1878, 1877., 1876., 1875., 1874., 1873. és 1872. évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1917. évi március hó 14-én, szerdán a Nagyváradon tartózkodó és idegen illetőségű 1891., 1890., 1889, 1888. és 1887. évi születésű (A. kezdőbetűtől K. kezdőbetűig) népfelkelésre kötelezettek.

1917. évi március hó 15-én, csütörtökön a Nagyváradon tartózkodó és idegen illetőségű 1887. (L. kezdőbetűtől Z. betűig bezárólag) 1886., 1885, 1884. és 1883 évi születésű (A. kezdőbetűtől K. kezdő betűig) népfelkelésre kötelezettek.

1917 évi március hó 16-án pénteken a Nagyváradon tartózkodó és idegen illetőségű 1883 (L. kezdőbetűtől Z. betűig) 1882, 1881 és 1880 évi népfelkelésre kötelezettek.

1917 évi március hó 17-én szombaton a Nagyváradon tartózkodó és idegen illetőségű 1879, 1878, 1877 és 1876 évi születésű népfelkelésre kötelezettek.

1917 évi március hó 19-én hétfőn a Nagyváradon tartózkodó és idegen illetőségű 1875, 1874, 1873 és 1872 évi születésű, valamint a fogházban levő és 1899—1865 évi születésű nagyváradi és idegen illetőségű összes az eddigi szemlékről bármely okból elmeradt népfelkelésre kötelezettek.

Ezenek folytán felhívom a fentírt születésű évfolyamokhoz tartozó népfelkelésre kötelezettek, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor a Lánár Vilmos utca 3. szám alatti (volt oszdőriskola) sorozó teremben tisztán és rendez öltözetben jelenjenek meg annál is inkább, mert aki ezen behívási parancsnak nem tesz eleget, karhatalommal vezetetik elő s azonfelül a katonai behívás iránt tanusított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890 évi XXI. tc. 4. § a értelmében két évig terjedő börtönnel fog büntettetni.

A népfelkelési bemutatató pótsemlén az alább felsoroltak kivételével mindenkinek meg kell jelenni, tehát azon népfelkelésre kötelezetteknek is, kik a pénzügyőrség, a vasutnál és a vasutak bármiféle szolgálataiban, gyárakban, üzemekben, a poste és táv-írda intézeteknél, bármely hajózási hatóság-nál, hajózási vállalatnál, vagy az ezekhez tartozó gyárakban és műhelyekben, a községekben munkásokban, a m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben s végül a hadrendőrségnél alkalmazva vannak, ezeken kívül még a hadi-szolgálatra kirendeltettek és az orvosoknak is.

A rendelet, mely a városban a katonasági igazgatásnál megtekinthető, intézkedik továbbá arról, hogy kik nem tartoznak a szemlén megjelenni.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

Gondoskodás a hadiárvról. A himlőjárvány. Egy tanító fegyelmi ügye.

Biharmegye törvényhatóságának közigazgatási bizottsága tegnap délelőt fél 10 órakor tartotta meg a havi rendes ülését. Az ülésen Miskolczy Ferenc főispán elnökléte alatt jelen voltak: Dr. Karácsonyi János, Fráter Barabás, Keszthelyi Zoltán, Fássy Lajos, Gara Sándor, Verner Kálmán, Száhlender Károly, Varró Domokos, Németh István, Vasady Lajos, Kiss István, dr. Móricz Ernő, Kellner György, de Thury Dádra, Molnár Imre.

Miskolczy Ferenc megnyitja az ülést, rövid szavakban üdvözi a megjelenteket és felhívja az előadókat, hogy rendes időszaki jelentéseiket tegyék meg.

A biharmegyei hadiárvról nevelítése.

As alispáni nemleges jelentés után Verner Kálmán árvaszéki elnök jelenti, hogy a Biharmegyében levő hadiárvról közl a múlt hónapban összesen 37 árvt sikerült úgy elhelyezni, hogy azoknak megélhetése, jövője biztosítottak tekinthető. A budapesti Parcellázó bank Feketeó községben levő gyümölcsstermetési telepén 23 megyebeli hadiárva nyer ingyenes tanítást. A sarkadi onkorgyár 12 hadiárvt ingyenes tanításban és ellátásban részesít.

Általános kényszeröltés a hólyagoshimlő ellen.

Móricz Ernő dr. megyei főorvos jelentésében Biharmegye közigazgatási bizottságát általában kötelezitek mondja. A hólyagoshimlő az elmúlt hónapban emelkedő irányt mutatott, amennyiben február hó végén 173 egyén előtt hólyagoshimlővel orvosi kezelés alatt, 94-gyel több, mint a megelőző hónapban. A járvány terjedésének okát abban látja, hogy eok az elítelt megbetegedések száma, a megye egyes helyein szabadságot katonák hucolták szét a vasszedéses betegeséget, de nagyon segítette a járvány terjedését a megye sok községének inkultúrája.

A hólyagos himlőnek a megye területéről való kiirtása céljából már mástól évvel ezelőt felterjesztés ment a hadügyminiszterhez, javasolva, hogy a kötelező kényszeröltést rendelje el. Akkor a miniszter vétőt mondott, mostani előterjesztésre azonban a múlt hó 28-án érkezett rendeletével a kényszeröltéshez az engedélyt megadta.

Ezenek következtében a megye összes 5 éven felüli lakosságának hólyagos himlő ellen való kényszeröltése elrendeltetett.

A kényszeröltések eredményes, minél gyorsabb megajtása érdekében az egyes oszdőrőreket 50 katonával megerősítették, azokivül a temesvári katonai parancsnokság 15 katonarost is rendelkezésre bocsátott. A katonarvosok munkáját segitoni fogják a belényesi járásban dr. Nyes Kornél, a oszfai járásban dr. Heves Ignác, a beáli járásban Turchányi Gyula.

Jelenti végül a főorvos, hogy a kényszeröltések a hó 4-én megkezdődtek s bizton reméli, hogy körülbelül két hónap múlva sikerül Biharmegyében a hólyagos himlőt teljesen kiirtani.

Egy erőszakos tanító.

Vasady Lajos tanfelügyelő ismerteti Orosz Gábor berettyócsokaji tanító ügyét.

Orosz Gábor tanító, amikor feleségét Hollószegre tanítónak kinevezték, arra akarta rábírt a vele egy iskolában tanító Mező Irma tanítónőt, hogy ez a feleségével állomáshelyet cseréljen. Mikor ez szép szerével nem ment, a katonai szolgálatot telje.

sító Orosz Gábor a múlt hó 10-én katonaruhában a felesége kíséretében beállított Meskó Irma megáldásába és ott előbb szép szóval kérte, majd később becsületesebb szavakkal illette a tacitónát. Kiabált, a szökést földhöz verte s mikor a felesége kérte, hogy menjenek már el, így kiabált:

— Nem megyek eddig, amíg a lelken keresztül nem gázolok!

Meskó Irma a sértések miatt a járési főszolgabíróhoz fordult védelemért, aki a panszát — minthogy Orosz Gábor katonai szolgálatot teljesített — a katonai parancsnokához tette át.

A katonaság Orosz Gábor „lezárást” tanügyi érdekből mellőzte — hanem az iratok megfelelő eljárás végett a tanfelügyelő séghoz tette át.

Orosz Gáborról más bűnök is derültek ki, így az előzetes vizsgálat során a községi előjáróság feljelentéséből kitűnt, hogy a tanuló az iskolás gyerekeket magán munkákra, favágásra, tengeri morzsolásra is használja.

Megállapítást nyert az is, hogy Orosz Gábor a tanfelügyelőség határozott tilalma dacára feleségét a helyi iskolában hazamosabb ideig helyettesítette, ott helyettesített, hivatalos beadványokat készített, melyekre a felesége aláírását ráhamasztotta.

Mindezek alapján javasolja a tanfelügyelő, hogy rendeltesse el Orosz Gábor ellen a fegyelmi vizsgálat, amit a közigazgatási bizottság Miskolczy Ferenc hozzászólása után egyhangulag el is rendelt.

Néhány érdektelen közigazgatási ügy elintézésé után az ülés 11 óra felé véget ért.

Kevesebb petrolumot kap a közönség.

Az eddigi mennyiség felét adják csak.

A petrolumból eddig is alig jutott a közönség. A legnagyobb tüntások között kapta meg eddig ki ki a részére járó 2 decl, vagy félliter petrolumját. Márciusban pedig annak is csak a felét kapja.

A miniszterrel tegnap a következő rendelet érkezett Nagyvárad városához:

Utalással a folyó évi január 31-én kelt rendeletre, közlöm, hogy az 1917. évi március havára, — tekintettel a rendelkezésre álló készletek igen korlátozott mérvére, — arra a körülményre, hogy tapasztalás szerint a márciusi fogyasztás, a december, illetve januári fogyasztások átlag alig felét teszi, az előző hónapokra megállapított világító közlejt mennyiségünk általánosságban csupán mintegy 50 százaléka utaltatott ki.

Tehtettel a meglevő készletek korlátozott mennyiségére, utasítottam a finomító gyárak, hogy a folyó évi március 1-től kezdve az esetleges múlt havi hátralékok betudásával is, — legfeljebb az ezen óra megállapított mennyiséget szállítsák le és pedig legkésőbb március hó 20-ig. Ujólaj felhívom továbbá az egyes finomítókat, hogy minden egyes közlejt szállítvány feladásáról aként értesítsék az illető törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy okvetlenül előbb nyerjen tudomást az árunak hova történt feledéséről, mielőtt az még rendelkezési halgára érkezne.

Budapest, 1917. március 2

Lers,
államtitkár.

A rendelethez kimutatást csatol a miniszter, amelyből kitűnik minden egyes törvényhatóság havi járandósága és az, hogy melyik gyár utján fogja azt megkapni. E

kimutatás szerint Biharvármegye havi járandósága 750 métermázs, amelyből 500 mázsát a Vacuum Oil Company almásfüstölő telepe, 250 mázsát a Bihar Szilági Olajipar részvénytársaság mezőtelegi telepe fog szállítani. Nagyvárad havi járandósága pedig 120 métermázs, amelyből 60 métermázsát a Vacuum almásfüstölő telepe, 60 métermázsát pedig a Bihar Szilági mezőtelegi telepe szállít.

Meghalt az orosz fogságban.

Buzássy István hősi halála.

Mélyszégyen gyász sújtotta Buzássy Albert nyug. államvasuti főmérnökét és nejét: fiuk, Buzássy István joghallgató, os. és kir. huszárhadnagy, mint orosz fogoly, mérhetetlen szenvedések után hősi halált halt a távoli Ázsiában, Novo-Nikolajevsk város katonai kórházában, Tomsk helytartóságban. Halála még a múlt év december 23-án este fél 8 órakor következett be, de csak most, három hónap után érkezett meg a biztos hír a derék ifjú hősi haláláról.

Buzássy István 1915 május 10-én részt vett a Dnyeszter mellett, a rakowieci nagy és véres harcban a combövést kapott. Szílyos sebével estig maradt a csatában, ahol az oroszok telelték rá. Két napi ut után ökörszekéren Buczásba szállították, ahol egy iskolában feküdt hat napig minden étlem és gondozás nélkül. Végre is langyel tanítónők könyörültek meg rajta, viset vittek neki s egy orosz katonaközpontba adták ta- karolni.

Es idővel kezdve valóságos kiat és szenvedés volt a derék magyar tiszt élete.

A hetedik napon utat indították Oroszország belsje felé. Vasuti ökörszállító kocsi- ban szállították Csarkassiba, ahol operációval kivették combjából a golyót s iszonyu sebtét először kötötték be.

Csarkassiból Moszkván keresztül Szamarába vitték, ahol 1915 augusztusig feküdt. Innen szállították két munkójával az erdőbe, Toskojába, Szamara mellett.

Az erdőben mint foglyok, többen voltak bekerítve őrzet alatt, majdnem teljesen ruhátlanul. Egy budapesti ügyvéd, főhadnagy szemtanú előadása szerint az erdőben bekerített foglyoknak, a nyári időben, mint az állatoknak, nyers tokt és répat hánytak eleséskül. Így tartották itt őket egészen 1915 novemberig.

Midda már erősebb hideg idő volt, tovább vittek a szegény foglyokat Ardatowba, hol egy 3 méter széles és 3 méter hosszú szobában heten voltak beszáva: két német draganos hadnagy, egy török hadnagy, egy bajor százados, egy hadnagy, gr. Udenell hadnagy és Buzássy István.

Egy szalma nélküli priesen háltak, az ablak deszkával volt beazegazva s naponkint csak délelőtt 9-10 órakor engedték meg nekik, hogy kint sétáljanak.

Ebben az irolótató helyzetben Buzássy István megbetegedett, 1916. februárjában Pensában kórházba került, ahonnan később Jakaterinczburgba, majd Uflába, Solikamska, Barnaulba és végül Novo Nikolajevszkbe szállították, ahol december 23-án megváltotta szenvedéseitől a halál.

Halálának híre mély részvétet keltett

városunk előkelő köreiben s általában, ahol a rokonszenves, derék ifjut ösmerték.

Buzgó tagja volt a Mária kongregációnak.

Lelekedésért kedder, március 13-án délelőtt 9 órakor gyászmissza lesz a váradolasi plebácia templomban, amelyen az Urak-kongregációjának, az Urnök és az Urleányok kongregációjának tagjai, a család tisztelői, barátai és a sokat szenvedett ifju ösmertési bizonyára nagy számmal jelennek meg.

A szintársulat kiegészítése.

A szinügyi bizottság ülése.

Tegnap délután Nagyvárad város szinügyi bizottsága ülést tartott, amelyen szóba került a szintársulat kiegészítése is. Babics Vilma énekesnővel az igazgatóság tárgyalásokat folytat, szerződötés céljából.

Az ülésen dr. Mihely Lajos elnökolt s jelen voltak: Rimler Károly, dr. Thury Kálmán, Harmathy Károly, Kelen Béla, Erdélyi Miklós szinigazgató, Pásztor Bertalan jegyző.

Elfogadták a szinigazgató által összeállított műsort a következőkben: Muzikus leány, Kék róka, Családfő, Dollár papa (uj, Gábor Andor darabja), A Golem (uj), Liliomfi (Szigligeti est), A hivatalnok leány (uj), A váratlan vendég (uj). A esárdás királynő (uj).

Es utóbbi darab valószínűleg csak április elején kerül színpa. A kiállítás veteke- dik a budapesti előadással. A díszletre azonban várni kell, míg megérkezik. A szerepek is nagyon nehezek. Tudvalevőleg König, a híres bécsi színész a darab századik előadásánál megörült.

Ezután a szintársulat kiegészítéséről folytatták rövid eszmecsereét.

Erdélyi Miklós igazgató kijelentette, hogy Babics Vilma énekesnővel szerződötés céljából tárgyalásokat folytat. Főfi színészek szerződötése nagyon nehéz, mert a 900 magyar színészből 630 a fronton van, az itthon levők pedig le vannak szerződve, tehát nagyon nehéz most alkalmas színészt szerződötetni.

Nyugdíjazott bank- vagy egyéb hivatalnok, ki a biztosítási üzletben

némikép jártas és az üzlet- szerzéssel is szeret foglalkozni Nagy-Várad számára

vezetőállásra kerestetik.

Kimerítő írásbeli ajánlatok „Szerény kezdet, szép jövő” alatt Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, VII. Erzsébetkörut 38. küldendők. Eredeti okmányt nem szabad mellékelni mert azért felelősség nem vállalható.

* Hízeladás. Egy modern új lakóház 2 szoba, előszoba és a hozzátartozó helyiségekkel együtt eladó. Hodossy Miklós utca 7.

HIREK

A Kath. Kör harmadik köz- művelődési estélye.

Pénteken, a hó 9 én tartja a Kath. Kör harmadik közművelődési estélyét a Szent László teremben. A Kör irodalmi és művészeti szakosztályának rendezésére ezen alkalomra is magas nívón álló műsort állított össze.

Az estélyen Melleu István tanítóképző-intézet tanár fog beszélni, akiknek kiváló szónoki tehetségét és jeles képzettségét a Kath. Kör közönsége már ismeri.

Közreműködik a pénteki előadásban Tóth Boriska áll. kép. ekl. zenetanárnő is, aki egy jeles ének szerzőként, Jakabffy Rózsát kíséri zongorán. Ezenkívül a Fischer zeneiskola két tehetséges növendéke, Hoffmann Zsófia és Czeglédy Emma előadnak két klasszikus négykezeset.

Az estély lényepontja lesz Vojkó Péter hegedűművész, a honvédszerekről szóló műveinek kiváló hegedűjátéka, aki ezen alkalommal három kisebb hegedűkompozíciót fog bemutatni. Az estély, mely teljesen ingyenes, pontban 5 órakor kezdődik.

* A királyi pár Budapesten. Budapesti tudósítónk éjjel 1 órakor jelenti: Bécsből jelentik, hogy a királyi pár a legbensőbb udvartartás kíséretében Budapestre utazott.

* Minisztertanács Budapest. Budapesti tudósítónk telefonon jelenti: Tisza István gróf miniszterelnök tegnap Pöstyénből visszaérkezett a fővárosba. Délután 5 órakor a kabinet fővárosban levő tagjainak részvételével minisztertanács volt.

* Kitüntetett magasrangú tiszt. A hivatalos lap közli, hogy a király a legfelső díjazással tüntette ki borbélyi Karg János lovassági tábornokot, ebersvaldi Siegler Konrad altábornagyot és pillanatnyi Bozoky Gyula vezérkarhoz beosztott őrnagyot.

* Kongregációi élet. Az Urnok Mária Kongregációja ma délután fél 5 kor tartja összejövetelét a szokott helyen.

* A Kath. Növendék-egyesület közönete. A Kath. Növendék egyesület halás közönetét nyilvánítja bilkei Papp Anna úrnőnek a szepények részére az egyesülethez juttatott 100 korona helyes adományáért. Kath. Növendék egyesület.

* Kitüntetett postatiszt. A hivatalos lap közli, hogy a király Schaffler Gyula nagyváradi posta- és távírda osztály segédlektorát az arany érdemkeresztal tüntette ki az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálataért.

* Dr Bazala Béla táblabíró meghalt. Mély részvétellel értesítünk, hogy dr Bazala Béla kir. ítélőtáblai bíró tegnap délután fél 2 órakor hosszas szenvedés és a haldokló szentegének ajtatás felvétele után életének 57-ik, boldog házasságának 22-ik évében elhunyt. Elhunytát felesége és öt gyermeke gyászolja. Az elhunyt hú nagy

tehetségű s kiváló tehetségű volt, egyike a legnagyobb tekintélyű bíráknak a nagyváradi kir. ítélőtáblán, amely pedig első helyen áll az egész országban. Halála mély részvételt keltett az egész város társadalmában. Temetése holnap d. e. 11 órakor lesz a Füzös-utca 5. sz. gyászszobából.

* Megnyiták a hangversenytérmet és mulatóhelyek. A hivatalos lap tegnapi száma közli a miniszteri rendeleteit, mely a mai naptól kezdve megengedi, hogy az összes nyilvános múzeumok, képtárak, gyűjtemények, felolvasó, hangverseny és más eiféle nyilvános termek és helyiségek, az összes szórakozóhelyek (színház, mozi, kabaré) és az összes mulatóhelyek (dalszárlok, c. eum, variété, táncsterem, tánciskola stb.) este 10 óráig nyitva legyenek.

* Nagytűz vasúti tolvajok az államrendőrség kezében. Budapesti tudósítónk jelenti: Ma reggel 8 órakor két pártányrészlet között egy közös szarvbeli szarvost kísért a nyugati pályaudvarról a főkapitánysegéd. A szarvos a bécsi vonattal utazott Budapestre Elek Sándor igazgató (s Krieger György főgyáros társaságában egy I. osztályú fülkében. A szarvos hadügyi kúriának adta ki magát és különböző igazolványokkal volt ellátva. Utaközben líkórral királta meg két utitársát, amikől azok rövidesen elaludtak. A szarvos aztán Elekől 1200, Kriegeről 5800 koronát lopott ki a kabátzsebéből. Mikor a meglopott utasok felébredtek, először a szarvos társaságában utazó őrmestert gyarusították a lopással és jelentették a dolgot a pártányrészlet vezetőnek, akik szintén felkapták a vonatra (s a szarvost az őrmesterrel elfelkapták a budapesti rendőrségen, itt derült ki, hogy a szarvos nem más, mint Sreiber Dező rovtól multu vasúti tolvaj, társa Strasser Sándor, hasonló zeanerű alak.

* A városi könyvtárbizottság új tagjai. A főpártányrészlet testülete az elavortott Baka Boldizsár helyébe Kende Jánost, a feladott kerest. iskola tanári testülete pedig dr Kovács S János helyébe dr Kohenyi Rozsót választotta be a városi városi könyvtárbizottságba.

* Halálozás. Zenai körökben bizonyára ószinte részvétellel értesülnek arról, hogy Zajcsék József a honvédszerekről volt kitűnő szónokja tegnap hosszas szenvedés után a katonai járványkórházban meghalt. Zajcsék mint zenekari hegedűs elsőrangú volt és jellemezte őt a pontos kötelességtudás. Tavaly júniusban az orgonahangversenyen ő játszotta a hegedűszólistát Liszt koronázási Benediktusában. Övegye és kártársai a tífusbajban oly fiatalon elhunyt jeles muzsikust ószintén gyászolják.

* A postai csomagforgalom korlátozása megszűnt. Tudomására hoztuk a város közönségének, hogy 4017—1917. számú hirdetményükben jelzett postai csomagforgalom korlátozása megszűnt. Nagyváradi, 1917 március 7. Rendőrkapitányi hivatal.

* A gyári és ipari vállalatoknál elkezdett a mazott semleges állam belüli alattva ok bejelentése. Felhívjuk a városunkban levő gyári (s ipari vállalatokat, hogy az üzemiükben alkalmazott semleges külföldiek névjegyzékét a szükséges adatok (származási és eleviszonyokra vonatkozó adatok, az általuk jelenleg betöltött munkakör stb.) feltüntetésével 24 óra alatt a hivatalhoz (I. emelet 7. ajtó) terjesszék be. Nagyváradi, 1917 márc. 7-én. Rendőrkapitányi hivatal.

* Temetés. Nagy részvétellel ment végbe tegnap délután Jakab Pál temetése. A halottas háznál megjelentek igen nagy számmal az elhunyt barátai, tisztelői. A temetési szertartást Imrik S. Zoltán ekanonok segédlettel végezte. Az elhunyt porhüvelyét az olasz temetőben a családi sírhelyen helyezték örök nyugalomra. — A díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalatára nagy pontossággal rendezte.

* Kérelem a közönséghez. A Vörös-Kereszt Jobbkéz osztálya kéri a jótehető hazafias közönséget, hogy beteg és sebesült katonák részére bármilyen nagyságu fehér párnahuzatokat ajándékozzanak. A nemesszívi adakozók ajándékaikat küldjék a Vörös-Kereszt Jobbkéz osztályhoz Törvényszéki épület 25. ajtó.

* Ongyilkos fürdőmester. Tegnap reggel 9 órakor telefonon értesítették a rendőrséget, hogy a Diana-fürdőben egy ember felakasztotta magát. A rendőrségtől megjelent a helyszínen Beóthy Kálmán rendőrtisztviselő, valamint dr Barna Ármán tisztiorvos. A Diana-fürdőben halva találták Riesner Albert fürdőmestert, aki lakása belső ajtaján a kamorra egy összeszavart ruhadarab segítségével felakasztotta magát. Felesége a piscon tartózkodott, mikor bement a szobát kinyitotta, férjét már halva találta. A tisztiorvos is csak a beállított halál konstatálhatta. Riesnert, aki 63 éves ember volt, már hosszabb idő óta agyba döntötte mellbaja. Ongyilkosságát valószínűleg emiatti elkeseredésében követte el. Az ügyesség megadta a temetési engedélyt, mely ma délután 2 órakor fog végbemenni.

* Mikor a ló a személtárolót megbokrosodik. Bor József 44 éves székelykőhordó tegnap délelőtt a Szent János utcán hajtott kocsijával. Mikor a Sajó-főle zálogház elé ért, lova az utcán levő személtárolót megijedt és örült iramban száguldsni kezdett. Bor József próbálta megállítani az ágaskodó „paripát”, de nem sikerült neki. Szerencsére a Szigligeti utcával szemben a kocsit nekiment egy villanyoszlopnak s nagyot zökkenve belsakadt. Ennek elintézését nyert volna az egész kocsiveresny, de a zökkenés olyan hatalmas volt, hogy Bor József, aki saját bevallása szerint teljesen józan volt, kiesett a járdára és az esés következtében fejét bazuza. Beszállították a kórházba, ahol sebét bekötötték. Sérülése egészen könnyű természetű.

* Eladó ház. Lukács György-utca 56/a. szám alatti egy családnak való cserépes ház kerttel együtt jutányos áron azonnal eladó kevés teherrel, olesó kamattal. Cím kiadóban.

* Köhögés, hurut, rekedtség és nyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szeletke. Ára 1-20 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagy-váradi, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

* Értesítés. Az Egyesült bank-megyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár r. t. ezuton közli a közlet felével, hogy az V-ik hadikölcson-kötvények végleges címleteit a korábban kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

* „Korona szappan-pár” Nem kell szappan, sem mosópor. Hő fehérré mos, a ruhának nem árt, minden csomagon a törvényszéki vegyészeti tanusítvány. Egy félkilós doboz ára 25. kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyváradi. Telefon 13-02.

Új könyvkötészet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Rákóczi-ut 20. sz. alatt, a volt Bihar-nyomdar. t. házában egy a mai kornak teljesen megfelelő

könyvkötészetet

rendeztem be, ahol minden e szakmába vágó munkálatokat jutányos árban készítek

Bátorkodom hivatkozni negyed évszázadon keresztül előbb a Lévai cégnél utóbb a Bihar-nyomdánál mint munkavezető eltöltött időmre és kérem azt a sokoldalulag megnyilatkozott bizalmat továbbra is személyemnek átruházni.

Tisztelettel

Orenics Alajos.

!! Telefonszám 94. !!

* **Buterczott szobák** rövidebb hosszabb időre a Zöldfa-épületben kiadók. Felvilágosításul szolgál a szobakezelőnk. (Zöldfa-épület.)

Vas és rézágak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és spanyol-ágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r-t-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Szent László-tér 10 sz. alatt levő házukban udvari kávéház helyiségei 1917 május 1 jére kiadó. Azonnal lehet értekezni Moskovits r-t. irodájában.

Mezőgazdáknak saját gazdasági szükségletükre szolgáló köles hántolását a Hadi Termény-Részvénytársaság feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai

„Adria“ R. T. Nagyváradon.

Eladó ház és szőlőbirtok!

Előnyös fizetési feltételek mellett egy magas földszintes ház és 3-8 tized hold szőlő eladó. Közelebbi felvilágosítás Sal Ferenc-utca 25. sz. alatt szereshető.

Nagyteleky és Arany János utca sarkán lévő házban az emeleten egy modern négy szobás lakás erkéllyel és mellékkel május hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy

üzlethelyiség és egy souterrainban lévő egy szobás lakás aug. 1-re kiadó!

Értekezni lehet a házmesternél, vagy INCZE irodában, Bémer-tér 3-ik szám alatt.

Szőlőtörkölyt

kiegetett vagy kiegetetlen állapotban legmagasabb árban vásárolunk.

Moskovits Mór és fia

Részv. Társ. Kolozsvári-u.

Eladó

Családi ház 6 szobás urilakkással parkirozott udvarral Értekezhetni lehet Dr. Kaezián Kálmán ügyvédnél Uri-utca 15.

Az Erzsébetligeten lévő **4 új földszintes** házban egy és két szobás lakások mellékkel május hó 1-re kiadók.

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

ÖR felvétetik a Fekete Sashoz. Jelentkezhetni a gondóczi irodában. Sas-paszaga 24 számú lépcső.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad,

Nagy Sándor-u. 1.

Park-szállóba

telefóban.

Tűzőket a legelő divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész tűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Tűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szépség és minőség művésznőnek egyedül szállítja.

Telefon: 11-53.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelő telefonja 55.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy a legújabb rendszerű

Villamos vasalók, főzőedények, tea főzők,

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolftram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen hához szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és orvátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyelotes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK 12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelőtelefonja 55.